

gödörből, 2 kisebb szemétdöbörből és cölöplyukakból került elő. Említést érdemel a középkori gödrök közül egy gabonatarló-roló verem, melyből hornyolt díszű, tagolt peremű fazék töredékei és egy sarló darabja került elő.

ORHA ZOLTÁN

131. Ligetfalva határa (Zala megye) Ő, U, R, Á

A 76-os sz. főút rekonstrukciójához kapcsolódó megelőző feltárásokat 2010–2011-ben az MNM NÖK végezte el, majd a jogszabályok változása miatt, 2012-ben a ZMMI folytatta. 2012 nyarán, a régészeti szakfelügyelet során újabb érintettséget tapasztaltunk az alábbi két lelőhelyen, ahol a ZMMI lemondó nyilatkozata alapján, a Vas Megyei Kormányhivatal Kulturális Örökségvédelmi Iroda engedélyével elvégeztük a jelenségek leletmentését.

Erdő-föd (KÖH 70531): 2012. július 6-án, a 76-os sz. főút jobb oldala mellett, a 32+485–32+515 kmsz között, a szegély és a csapadékcatorna kialakításának földmunkálatai közben, valamint 2012. július 17-én, majd 19-én a 32+320–32+380 kmsz között, a bal oldali pályatest elszedésekor a lelőhelyhez tartozó újabb régészeti jelenségek feltárását észleltük. A jelenségek leletmentését augusztus 2–3. és 6-án végeztük el. A területen 16 régészeti jelenség (STR 109–124) feltárására, dokumentálására és geodéziai bemérésére került sor. A kibontott települési objektumok és a bennük talált leletek az őskorból és az Árpád-korból származnak.

Ősszel a régészeti szakfelügyelet közben, a 32+320–32+380 kmsz között, az út jobb oldala melletti vízelvezető árok ásásakor, újabb régészeti jelenségek (STR 125–143) profiljai mutatkoztak, melyek dokumentálását 2012. szeptember 17–18-án, majd október 10-én és 12-én végeztük el.

A szakfelügyelet és leletmentések során tapasztaltak alapján megállapítható, hogy a régészeti lelőhely D-i és K-i irányú kiterjedése jóval nagyobb a korábban ismerteknél.

Kis-rét (KÖH 70529): 2012. augusztus 3-án, az út bal pályatestének elbontása során, a 31+820–31+830 kmsz között, 3 újabb régészeti jelenség feltárását észleltük. Ezek leletmentését 2012. augusztus 9-én végeztük el. A feltárt objektumokból (STR 220–222) napvilágra került leletek a középső neolitikus dunántúli vonaldíszes kerámia kultúrájának népességéhez és a kora rézkori lengyeli kultúrához köthetők. A feltárás során tett megfigyelések kiegészítik a lelőhely korábbi ásatásainak eredményeit: a mintegy 300 m hosszán, a Ligetfalvi-patakra futó D-i irányú domblankán fekvő település K-i része volt a neolitikum és a rézkor idején lakott.

A 2011–2012-ben, az út két oldala mellett végzett feltárások és leletmentések mind pozitív eredményt hoztak, mely alapján bizonyos, hogy a több korszakra datálható településnyomok egy része a 76-os sz. főút egykori építése során megsemmisülhettek.

TOKAI ZITA MÁRIA

132. Lónya, Eszterna-köz (KÖH 84145)

(Szabolcs-Szatmár-Bereg megye) B, Á

2012. december 13-án Lónya, Mátyus és Tiszakerecseny szennyvíz- és csapadékhálózatához készült örökségvédelmi hatástanulmányal kapcsolatosan a Jósza András Múzeum dolgozó

regészeti terepbejárást végeztek. A három települést összekötő nyomvonal bejárása során mindössze egy régészeti lelőhelyet regisztráltunk.

A lelőhely Lónyától D-re, az Eszterna-köz DK-i szélén lévő markánsabb kiemelkedésen fekszik. A területen bronzkori és Árpád-kori töredékeket gyűjtöttünk. A terület egy kiszáradt meder É-i és Ny-i magaspártján húzódik. Az intenzív lelőhely nagysága 208×91 m, és K–Ny-i irányú.

Munkatársak: Pintye Gábor régész, Bocz Péter régésztechnikus, Linzenbold Attila ásatási fotós.

TOLDI ZOLTÁN

133. Magyarcsanak, Börcsök-dűlő (KÖH 52752)

(Csongrád megye) Sza

A Makó–Csanádpalota között létesülő M43 gyorsforgalmi út építése kapcsán, 2011. április 18–27 között próbafeltárást, majd 2011. szeptember 21. és 2012. november 29. között megelőző feltárást végeztünk a nyomvonal 46. lelőhelyén. A 2005-ben zajló régészeti terepbejárás³⁶ kapcsán szarmata jellegű kerámiatöredékeket találtak a szoban forgó lelőhely területén, melyet a feltárás során be is igazoltunk. A lelőhely feltárással érintett, lehumusztolt területe 2011. október 19-i zárásakor elérte az 13 314 m²-t, tehát az előzetesen kizűzött terület teljes területén megtörtént a megelőző feltárás. A lelőhely K-i végét lehatároltuk, itt további régészeti munkálatokat nem kell folytatni. A kizűzött terület ÉNy-i végétől a depó irányába azonban további régészeti munkálatok folytatására volt szükség. Ezen a részen 2012. november 22-én folytattuk a régészeti feltárást, melynek során még 3460 m²-t lehumusztoltunk. A lelőhely feltárással érintett, lehumusztolt területe, így elérte a 16 774 m²-t. Ebből a régészeti objektumokkal fedett terület 15 630 m²-t tett ki. A 30–75 cm között váltakozó humusztakaró alatt a sárgásbarna agyagos altalajon 185 stratigrafiai egységet figyeltünk meg, melyeket végül 151 objektumhoz rendeltük.

A lelőhely feltárása során 11 épület, 159 tárolóverem, 8 cölöplé, 2 árok, 1 kemence és 1 kút került elő. Korhatározó leletanyag szinte az összes objektumból előkerült, melyeket a szarmata korhoz kötöttünk. A lelőhely három magaspárttal tagolt területen helyezkedik el. A feltárást a terület DK-i részén kezdtük meg, itt csak néhány településobjektum került elő, néhány gödör és egy kerítőárok. A középső magaspárti részen azonban előkerült a 2–3 századi szarmata település központja. A terület e részén 10 félig földbe mélyített épületet tártunk fel, melyek három sorban, szabályos rendben helyezkedtek el. Az épületek szabályos téglalap alakúak voltak, melyekben kemencének, bejáratnak nyomát nem találtuk.

A házak környékén 136 kisebb-nagyobb, méhkas alakú vermet is feltártunk, melyekből nagy mennyiségű kerámiát és állatsontot bontottunk ki. A feltárás során 4 árok kisebb-nagyobb szakaszát bontottuk ki. Nagyobb részletet az 1, 5, 19, 20 SNR árkok esetében tudtunk megfigyelni. Az első kettő esetében a nagyobb területet körbefogó és élesen, derékszögben megtörő formája alapján, karám részletének tartható. Az utóbit, a keresztmetszete alapján, vízelvezető ároknak tekintettük.

³⁶ RKM 2005, 269–270.